

EXKURZ

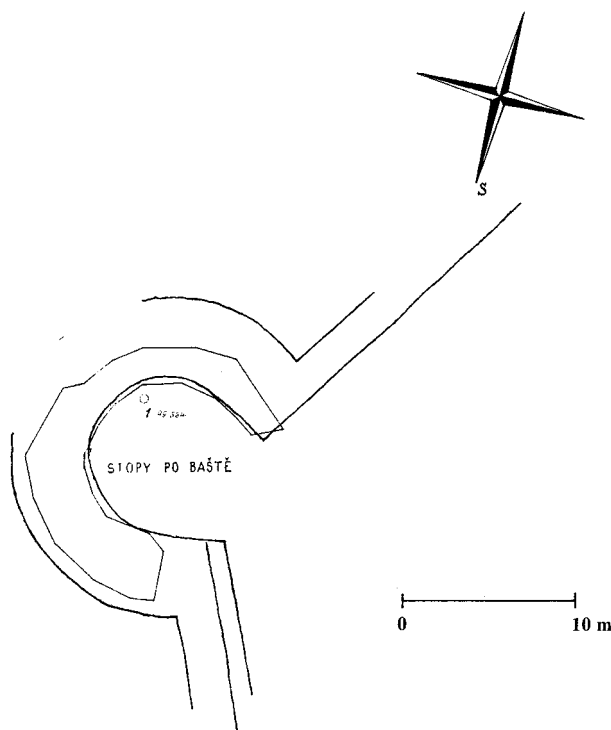
DOBROSLAVA MENCLOVÁ, ZPRÁVA O VÝKOPU NA HRADĚ ŠVIHOVĚ, PROVEDENÉM VE DNECH 11. – 28. LISTOPADU 1951

STÁTNÍMU ARCHEOLOGICKÉMU ÚSTAVU V PRAZE.

Výkop byl zahájen dne 12. listopadu 1951 sondami při jižní straně hradu, tedy v místě, kde při budově tzv. purkrabství končí zachovaná část zevního hradebního okruhu a kde bylo lze očekávat, že na ni naváže část zbořeného opevnění, jehož průběh a ráz měl výkop odhalit. Jak asi zbořené opevnění hradu na straně jižní, východní a severní vypadalo, o tom svědčily dvě stará vyobrazení hradu a sice nástěnná freska v hradní kapli a pohled Willenbergův z počátku 17. stol. Na fresce je hrad namalován na pozadí výjevu z legendy svatojiřské a sice v pohledu od severovýchodu, zmíněný obraz Willenbergův představuje hrad při pohledu od jihovýchodu. První pohled jej zobrazil přibližně kolem r. 1530, tedy v původní gotické podobě brzy po jeho dostavbě, druhý po renesanční přestavbě, která v 2. polovině 16. stol. mu dala pozměněnou tvářnost. Pobožené zevní opevnění, zbavené původních hrázděných ochozů, pak dosvědčuje, že už tehdy nebyla tato část pevnostního okruhu udržována a že tedy násilné boření, k němuž se na rozkaz císařův v r. 1658 přistoupilo, jen dokonalo dílo zkázy. Západní část opevnění od purkrabství k zevní bráně hradu na straně severní, tedy západní část opevnění, zůstala poměrně ušetřena, patrně proto, že na této straně přiléhaly k zevnímu opevnění nezbytné hospodářské budovy.

Při zahájení výkopu na jižní straně hradu u budovy purkrabství se přišlo hned první den na základy hranolové věže, zesílené po bocích, tedy na straně západní a východní mohutnými opěrnými pilíři. Vnitřní obdélný prostor věže (480/700 cm) byl zúžen po stranách dvěma zděnými přílozkami, které patrně původně nesly pasy. Obvodní zdi věže byly v průměru silné 70 cm a jejich zdivo bylo nalezeno v průměrné hloubce 30 cm pod povrchem. Severní zeď věže byla zachována a stojí dosud jako nelogický výstavek v kůlně u purkrabství.

Na tuto věž navazovala na straně východní s ní vázaná hradební zeď 200 cm silná, která směřovala k nárožní baště jihovýchodní, jejíž zdivo bylo z části viditelné nad terénem. Hradební zeď, podobně jako celé zevní opevnění, byla provedena z lomového zdiva jehož oba líce bylo možno sledovat v průměrné hloubce 40–50 cm pod terénem od jižní hranolové věže až na vzdálenost 1200 cm. Na jižní straně byla hradební zeď těsně při hranolové věži zesílena trojbokým výstavkem (patrně pilířem), v němž se její směr uchý-

Obr. 1: Švihov, východní bašta vnějšího opevnění hradu podle plánu D. Menclové z roku 1951 z archivu Archeologického ústavu AV ČR v Praze.

lil o 25 cm od původního. Další průběh hradební zdi v mezeře asi 8 m dlouhé průběh hradební zdi nebylo možno zjistit, protože v hloubce asi 40 cm pod povrchem se při výkopu narazilo na bahno a spodní vodu bez nejmenších stop po zdivu a stavebním materiálu.

Zdá se tedy, že v těchto místech byla hradební zeď původně založena na studně a že v obloucích pod ní vedla strouha, již se ze zevního hradebního příkopu napájel vodou příkop kolem vnitřního opevnění hradu.

Teprve ve vzdálenosti 250 cm od jihovýchodní nárožní bašty byla zeď zase v normální tloušťce nalezena.

Jihovýchodní bašta, jejíž zdivo bylo zčásti zachováno nad terénem, měla v půdoryse tvar podkovy o vnitřním průměru 660 a zevním 1080 cm. Tloušťka zdi činila tedy něco málo víc než 2 m. Bašta nebyla na vnitřní straně uzavřena zdí.

Od ní směřovala zase v přímém směru severovýchodním hradební zeď k baště východní. Byla rovněž 2 m silná a její líc byl téměř po celé délce výkopem zjištěn, až na malou mezeru, kterou si vynutil v těch místech položený elektrický kabel.

Na východní straně naproti hradní kapli, navazovala na hradební zeď zvlášť mohutná bašta, která měla v půdory-

se rovněž podkovovitý tvar. Její zdívo bylo při vnitřní straně z části zachováno, zevní líc byl zjištěn teprve výkopem. Vnitřní průměr bašty činil 910 cm, zevní 1860 cm, tloušťka zdi tedy činila 425 cm. Zevní líc bašty byl vyzděn z mohutných kusů lomového kamene a byl zjištěn téměř po celém obvodu, až na mezeru ve vrcholu bašty, kde bylo zdívo zříceno hluboko do příkopu.

Na straně severovýchodní se k baště připojovala hradební zeď, která v místech, kde navazovala na baštu, sestávala ze dvou zdí k sobě na spáru přiložených, a to zevní, obrácené do příkopu a silné 240 cm a z vnitřní o síle 110 cm. Zdá se tedy, že v těchto místech bylo k hlavní hradební zdi o síle 240 cm přistavěno schodiště na ochoz, podobně jako je tomu dosud na zachovaném opevnění hradu Rábí, který je se Švihovem téměř současný a má s ním také společného stavebníka, Půtu Švihovského z Ryžmberka a ze Skály.

Zjišťování dalšího průběhu severovýchodní části hradní zdi působilo značné potíže. Kamenná ohradní zeď dnešní zahrady u hradu prolíná se totiž – jak bylo výkopem zjištěno, se základy původní hradební zdi ve velmi ostrém úhlu a protože se neměla poškodit, muselo se od výkopu v těsné blízkosti jejích základů upustit. Pozemky vně této nové hradební zdi, tedy východně od ní, jsou pronajaty místnímu komunálnímu podniku, který má na nich uskladněno v kůlnách a přístřešcích řezivo. Konečně ve vzdálenosti asi 3 m od této ohradní zdi probíhá cesta, která je sice na pozemku hradním, ale je užívána místním družstvem, protože to je jediná komunikace k části jeho pozemků a při této cestě, směrem k ohradní zdi je dále ještě uložen elektrický kabel, na nějž se narazilo už při výkopu předchozího úseku opevnění. Bylo tedy možno zjistit průběh hradební zdi, která je zde v průměrné hloubce 50 cm pod terénem, jen v mezerách mezi kůlnami a skládkou dříví a s ohledem na kabel. Přesto se podařilo její zevní líc dobře stanovit zevně ohradní zdi zahrady a dokonce určit i nároží, v němž zeď navazovala na velkou baštu severovýchodní. O její existenci se dosud vědělo jen ze zmíněného už pohledu na hrad v hradní kapli a z tradice, která však ji kladla značně dál, mimo dnešní obvod hradu. Bylo proto jistým překvapením, když se při severovýchodním nároží ohradní zdi zahrady v už zmíněné cestě podařilo výkopem odhalit celý, intaktní její vnitřní líc, a to v poměrně malé hloubce (asi 30 cm) pod dnešní vozovkou. Bašta měla značně protáhlý podkovovitý tvar o průměru uvnitř 900 cm. Část vnitřního jejího lícu byla vykopána uvnitř zahrady, takže byl zjištěn její celý půdorys s poměrně malými mezerami, které vznikly v těch místech, kde nad ní probíhala zeď zahrady. Mnohem obtížnější bylo stanovit její vnější líc, který i při výkopu do značné hloubky (až 1 1/2 m) byl všude úplně rozrušený se zřetelnými stopami podemletí vodou. Pouze v severovýchodním zevním nároží byl její líc zachycen, takže bylo možno stanovit přibližnou tloušťku její zdi, která činila asi 420 cm.

Další průběh opevnění a sice severní část hradební zdi byl zjištěn uvnitř dnešní zahrady ve vzdálenosti asi 80–100 cm od dnešní ohradní zdi zahrady a ve hloubce 70–80 cm pod dnešní úrovní zahrady. Sestával z hradební zdi, silné 260 cm, která byla zesílena asi uprostřed mezi dnešní severní branou do hradu a vykopanou nárožní baštou na severovýchodně malou věžičkou o vnitřním průměru 160 cm

a tloušťce zdi 200 cm. Věžička měla protáhlý podkovovitý tvar a na rozdíl od ostatních okrouhlých bašt v zevním opevnění byla na vnitřní, k hradu obrácené straně uzavřena slabší plnou zdi o tloušťce 80 cm.

V těsném sousedství hradní brány, která na severu spojuje hrad s městečkem a jejíž půdorys (je zachována v torse) byl výkopem doplněn, byla zjištěna pozdější přístavba, podélné stavení o vnitřním prostoru 216/400 cm a tloušťce zdi 80 cm.

Tím byl skončen první úkol, který výkop sledoval a po odhalení průběhu a charakteru zevního opevnění hradu na straně jižní, východní a severní. Ukázal naprostou věrnost jak fresky v hradní kapli, tak kresby Willenbergovy, které byly také při výkopu značnou pomůckou a vodítkem.

Druhým úkolem výkopu bylo doplnit průběh vnitřního fortifikačního věnce kolem hradu. Ten sestává z parkánu, zesíleného na nárožích mohutnými válcovými věžemi, z nichž tři dosud stojí, zatímco čtvrtá, severovýchodní věž, zvaná Zlatá nebo Paní bašta, byla úplně zbořena. Po odstranění chlívků, které byly v těchto místech postaveny, byl výkopem zjištěn celý její půdorys. Sestávala z části válcové, vystupující z lícu parkánu, a z části hranolové, zabírající vnitřní nároží parkánu. Válcová část měla průměr vnitřní 840 cm, zevní 1300 cm, tedy tloušťku zdi 280 cm. Na vnitřní straně byla tato válcová část uzavřena přímou zdi, v níž byl dodatečně prolomen otvor, jehož ostění byla vyzděna z cihel a přecházela v část hranolovou, o vnitřním prostoru přibližně 600/500 cm a o tloušťce zdi 100 cm. K jihozápadnímu styku obou částí bašty přiléhala ohradní zeď parkánu, běžící odtud ke kapli. Její průběh byl zjištěn jen částečně, u kaple byla zeď úplně rozrušena a její základy roztrhány, patrně povodní.

Tímto výkopem byl doplněn v nejzákladnějších rysech průběh vnitřního opevnění hradu. Sondy v příkopu a výkop předbrání před mostem do opevnění vnitřního hradu nemohly být už začaty, protože počasí další práce v terénu už značně ztěžovalo a časem i znemožňovalo.

Tato část výkopu byla na zbytky keramiky a kachlů mnohem bohatší než zevní opevnění. V Zlaté baště bylo nalezeno množství střepů nádobí většinou tuhovaného a hliněného, něco též malovaného anebo polévaného. Z(v)lášť pěkné byly zbytky kachlů s figurálními výjevy náboženského obsahu, většinou jednoho typu a vzoru, takže lze doufat, že se z nich podaří sestavit celý vzor.

Vzácnější byly kachle polévané geometrického vzoru a ojedinělý zbytek kachle hrncového. Všechny nálezy byly po roztržení podle nalezišť uloženy v krabici u správce hradu p. Petlana; jejich užití pro hradní muzeum si vyhradila Národní kulturní komise.

Při výkopu byly také provedeny sondy v podlaze tzv. Purkrabství na jižní straně hradu. V hloubce 30 cm pod dnešní hliněnou podlahou se přišlo na částečně rozrušenou cihelnou dlažbu a pod ní na hloubku 40 cm byl násyp z šterku a množství zbytků rozbitých prejzů. Účelem těchto sond bylo zjistit, zda původní strop purkrabství neměl střední podpory. Výsledek – jak vyplývá z uvedeného – byl negativní, protože původní podlaha se nenašla a pod násypem všude v sondách se objevila spodní voda v hloubce 70 cm pod dnešní podlahou.

Rovněž v obou sálech druhého patra vnitřního hradu, v severním a jižním paláci byly z téhož důvodu dnešní pod-

lahy opatrně otevřeny. V severním křídle paláce byla při tom nalezena pod dnešní cihelnou dlažbou a pod 30 cm silnou násypovou vrstvou úplně intaktní štuková podlaha bílé barvy. Pouze v západní části, kde byl sál – jak sondy ukázaly, přepažen příčkou 30 cm silnou, byla zpráchnivělá podlaha dřevěná. Podlaha z vápenné mazaniny sahala až k zmíněné příčce. Aby nebyla poškozená, byly sondy po zjištění a zaměření nálezu zase zasypany.

Výkop byl ukončen dne 28. listopadu 1951 a k přesnému zaměření jeho výsledků byl Národní kulturní komisí vyzván ing. V. Klein se Stavoprojektu z Plzně. Zaměření provedl ve dnech 17. a 28. listopadu. Po zaměření byly sondy, ležící v místech, kde probíhala veřejná komunikace po

vykolíkování zase z bezpečnostních důvodů zasypany. Ostatní na přání Národní kulturní komise zůstaly otevřeny.

Praha, 4. XII. 1951 Ing. D. Menclová

Přílohy: 1 plán
vyúčtování

Z rukopisu autorky přepsal k tisku Jiří Varhaník,
redakčně neupravováno

DIE ÄUSSERE BEFESTIGUNG DER BURG RABÍ

Die Zusammenfassung erscheint zusammen mit dem zweiten Teil des Beitrags im nächsten Heft der Zeitschrift *Přzkumy památek* XII - 2/2005.

ABBILDUNGEN

Abb. 1: Rabí, Burg von Norden, Postkarte aus der Sammlung von J. Syřště. Vor 1925.

Abb. 2: Rabí, Burg, Luftaufnahme von Westen, wahrscheinlich 1925, Archiv des Autors.

Abb. 3: Rabí, Burg, Ansicht von Norden, Zeichnung von J. Willenberg, 1602 (Detail).

Abb. 4: Rabí, Burg. Angebliche Kopie einer Abbildung der Burg aus dem 17. Jahrhundert, Lithographie, abgedruckt im Amtsblatt des kais. königl. Prachiner Kreises, Pisek 1835.

Abb. 5: Rabí, Burg, Grundriss, ältere Version mit analytischer Auswertung von D. Menclová, 1960. I. Zwinger mit den drei Toren, II. Erweiterung des großen Burghofes, III. Großer Burghof, IV. Innerer Burghof, V. Innere Burg mit Wohnturm.

Abb. 6: Rabí, Burg, Plan mit der eingezeichneten Bauentwicklung nach T. Durdík, 1999: 1 – erste Phase, 2 – zweite Phase (wohl im Verlauf des 14. Jahrhunderts), 3 – Mauerwerk vielleicht aus der zweiten Phase, 4 – dritte Phase (vielleicht Ende des 14. Jahrhunderts), 5 – Mauerwerk wohl aus der dritten Phase, 6 – Mauerwerk vom spätgotischen Umbau.

Abb. 7: Rabí, Burg, Drittes Tor, im Hintergrund der östliche runde Turm, 1912. Postkarte aus der Sammlung von J. Syřště.

Abb. 8: Rabí, Burg, Drittes Tor, Turm von Nordwesten. Foto J. Varhaník 2004.

Abb. 9: Rabí, Burg, Drittes Tor, Turm von Süden. Foto Tůma 1963, Fotoarchiv des NPÚ (Nationales Denkmalinstitut), regionaler Facharbeitsstelle in Plzeň.

Abb. 10: Rabí, Burg, Drittes Tor, Innenraum vom 1.-3. Stockwerk von Norden. Foto J. Varhaník 2005.

Abb. 11: Rabí, Burg, Drittes Tor, Turm – Schnitt mit der Ansicht nord- und südwärts, von links nach rechts Grundriss vom 1.-3. Stockwerk. Nach der Aufnahme vom Archiv des NPÚ Plzeň, korrigiert, ergänzt.

Abb. 12: Rabí, Burg, Nördliche Befestigung, östlicher Teil mit einem quadratischen Türmchen auf der Mauerkrone und mit einer Dreizahl schartenartiger Öffnungen unterhalb des Sockelniveaus. Foto J. Varhaník 2004.

Abb. 13: Rabí, Burg, Nördliche Befestigung, Ansicht von Nordosten, im Hintergrund die achsiale Bastei. Auf der Mauerkrone deutliche Reste der Wehrgangsbrustmauer. Foto J. Gryc 1981, Fotoarchiv des NPÚ Plzeň.

Abb. 14: Rabí, Burg, Ansicht der nördlichen Befestigung vom Wohnturm zu. Auf der Mauerkrone deutliche Reste der Wehrgangsbrustmauer. Foto Tůma 1964, Fotoarchiv des NPÚ Plzeň.

Abb. 15: Rabí, Burg, Abschnitt der inneren Mauerschale der östlichen Bastei und die Südseite des östlichen Türmchens. Foto J. Varhaník 2005.

Abb. 16: Rabí, Burg, Nördliche Befestigung, Mauerkrone der achsialen Bastei und der westlichen Kurtine während der Bauarbeiten. In der Flucht des Žizka-Turms das letzte höhere Fragment der Wehrgangsbrustmauer

er deutlich, das bald danach abgetragen wurde. Foto J. Gryc 1990, Fotoarchiv des NPÚ Plzeň.

Abb. 17: Rabí, Burg, Nördliche Befestigung, achsiale Bastei von Westen. Foto J. Varhaník 2005.

Abb. 18: Rabí, Burg, Nördliche achsiale Bastei, Innenraum während der Bauarbeiten. Dicht unter der Mauerkrone deutliche Balkenlager. Foto J. Gryc 1992, Fotoarchiv des NPÚ Plzeň.

Abb. 19: Rabí, Burg, Nördliche achsiale Bastei, Grundriss der Mauerkrone und Schnitt durch die Stirn mit dokumentierten Funden; nach der Dokumentation von J. Čepelák (SÚRPMO), teilweise ergänzt.

Abb. 20: Rabí, Burg, Nördliche Befestigung, Mauerplombe zwischen der achsialen Bastei und der westlichen Kurtine. Foto J. Noll 2005.

Abb. 21: Rabí, Burg, Nördliche Befestigung, Westteil mit dem quadratischen Türmchen von Osten. An der unteren Partie dessen Nordseite deutliche Putzreste. Foto J. Varhaník 2004.

Abb. 22: Rabí, Burg, Nördliche Befestigung, westliche Kurtine, Abschnitt der inneren Mauerschale und Südseite des Türmchens mit drei Balkenlagerreihen nach einer Galerie und ihrem Pultdach. Linke untere Partie vom Türmchen während der Reparatur teilweise umgestaltet. Foto J. Varhaník 2005.

Abb. 23: Rabí, Burg, Nördliche Befestigung, Schießscharte in der westlichen Bastei. Foto Kodera 1992, Fotoarchiv des NPÚ Plzeň.

Abb. 24: Rabí, Burg, Nördliche Befestigung, Schießkammer in der westlichen Bastei. Aufnahme und Zeichnung des Autors.

Abb. 25: Rabí, Burg, Nördlicher Burghof, Arkaden an seiner Westseite. Links bei der Turmstirnwand Reste nach einer Treppe. Foto J. Varhaník 2004.

Abb. 26: Rabí, Burg, Nördliche Befestigung, westliche Bastei mit anschließender Kurtine, in deren unteren Partie sich zwei deutliche, der älteren Entwicklungsphase der äußeren Befestigung angehörige Spaltenscharten befinden. Über der Baufuge Rest einer Trennmauer oberhalb der Arkaden, im Hintergrund Oberteil des sogen. Žizka-Turms. Foto J. Gryc 1981, Fotoarchiv des NPÚ Plzeň.

Abb. 27: Rabí, Burg, Nordwestliche Kurtine, Mündung einer zugemauerten Spaltenscharte aus der älteren Entwicklungsphase der äußeren Befestigung. Foto J. Varhaník 2005.

Abb. 28: Rabí, Burg, Polygonaler Mauerturm, Ansicht von Norden. Foto J. Varhaník 2005.

Abb. 29: Rabí, Burg, Polygonaler Mauerturm, nördliche Ecke mit Putzquaderung. Foto J. Varhaník 2005.

Abb. 30: Rabí, Burg, Polygonaler Mauerturm, Innenraum der nördlichen Schießkammer auf dem oberen Niveau. Foto J. Varhaník 2004.

Abb. 31: Rabí, Burg, Polygonaler Mauerturm, nördliche Schießkammer. Aufnahme und Zeichnung des Autors.

Abb. 32: Rabí, Burg, Polygonaler Mauerturm, Innenraum, Südliche Schießkammer mit eingestürzter Wölbung. Foto Kodera 1995, Fotoarchiv des NPÚ Plzeň.

Abb. 33: Rabí, Burg, Polygonaler Mauerturm, Nische an der südlichen Schießkammer mit einem kleinen Spaltenfenster ostwärts. Foto J. Noll 2004.

Abb. 34: Rabí, Burg, Polygonaler Mauerturm und anschließende westliche

Kurtine, Ansicht von Nordosten. Der vorhandene Teil der Wölbung der südlichen Schießkammer wurde nach der Mitte der 90. Jahre des 20. Jh. wiederhergestellt. Foto J. Varhaník 2004.

Abb. 35: Rabí, Burg. Winkel zwischen dem polygonalen Mauerturm und der westlichen Kurtine, im Vordergrund Mauerwerk des quadratischen Mauerturms der älteren Entwicklungsphase der äußeren Burgbefestigung. Foto J. Varhaník 2004.

Abb. 36: Rabí, Burg. Mündung der mittleren Schießscharte der westlichen Kurtine. Foto J. Varhaník 2005.

Abb. 37: Rabí, Burg. Zugemauerte südliche Schießscharte der westlichen Kurtine. Foto J. Varhaník 2005.

Abb. 38: Rabí, Burg. Polygonaler und halbrunder Mauerturm der westlichen Befestigung, Grundriss der oberen Ebene der Mauertürme. Nach der Aufnahme aus dem Archiv des NPÚ Plzeň, korrigiert und ergänzt.

Abb. 39: Rabí, Burg. Halbrunder Mauerturm von Nordwesten. Foto J. Varhaník 2005.

Abb. 40: Rabí, Burg. Halbrunder Mauerturm, Stirnseite mit Gewändeteil einer Schlüsselscharte und zwei Spaltenscharten in der oberen Ebene. Foto J. Varhaník 2005.

Abb. 41: Rabí, Burg. Halbrunder Mauerturm, Innenraum der achsialen Schießkammer der unteren Ebene mit dem Fragment des Schlüsselschartengewändes. Foto J. Varhaník 2005.

Abb. 42: Rabí, Burg. Halbrunder Mauerturm, obere Ebene, die zweite Schießkammer von Süden. Foto J. Noll 2004.

Abb. 43: Rabí, Burg. Halbrunder Mauerturm, Gewände der südlichen Schießscharte der unteren Ebene. Foto J. Varhaník 2005.

Abb. 44: Rabí, Burg. Halbrunder Mauerturm, Innenraum der südlichen

Schießkammer der unteren Ebene. Foto J. Noll 2004.

Abb. 45: Rabí, Burg. Halbrunder Mauerturm, Innenraum mit Mauerwerkresten nach einem Mauerturm und Kurtinen der älteren Befestigung. Auf dem kurzen Abschnitt der Kurtine rechts deutlicher Unterteil einer Spaltenscharte. Foto J. Varhaník 2005.

Abb. 46: Rabí, Burg. Südliche Kurtine, zugemauerte Mündung der Schießkammer in einem vorspringenden amorphen Mauerwerksblock an der Außenseite. Foto J. Varhaník 2005.

Abb. 47: Rabí, Burg. Blick vom Wohnturm auf den Abschluss des südlichen Abschnitts der äußeren Befestigung. Foto J. Varhaník 2005.

Abb. 48: Rabí, Burg. Südlicher Abschnitt der äußeren Befestigung, Ansicht von Süden mit der deutlichen Zumauerung einer großen segmentgewölbten Öffnung am Fuß. Foto J. Varhaník 2005.

Abb. 49: Rabí, Burg. Grundriss der oberen Ebene mit Balkenlagern nach den Wehrgangstragbalken und Fugen nach nicht vollzogenen Schießkammern. Punktiert das vorausgesetzte zweite Balkenlager bei der mittleren Kammer ausgedeutet, dessen Spuren in der Mauerschale nicht deutlich sind.

Beilagen:

1: Rabí, Orthogonalansicht von Norden nach der Aufnahme aus dem J. 1966, teilweise korrigiert und ergänzt.

2: Rabí, Orthogonalansicht von Westen nach der Aufnahme aus dem J. 1966, teilweise korrigiert und ergänzt (wie Nr. 1).

(Übersetzung J. Noll)

Ein Exkurs:

DOBROSLAVA MENCLOVÁ, BERICHT ÜBER EINE GRABUNG IN DER BURG ŠVIHOV, DIE IN DEN TAGEN 11.-28. NOVEMBER 1951 ERFOLGTE

ABBILDUNG

Abb. 1: Švihov, Burg. Östlicher Mauerturm der äußeren Burgbefestigung nach dem Plan von D. Menclová aus dem J. 1951 (Archiv des Archäologischen Instituts der Akademie der Wissenschaften Prag).

(Übersetzung J. Noll)